

Plettet rørvagtel *Porzana porzana*

Spotted crane

Denne lille vandhøne er en fåtallig og ustabil ynglefugl i Danmark (Grell m.fl. 2004). Tidligere var arten mere udbredt her i landet (Sørensen 1995). Plettet rørvagtel lever skjult i større lavvandede, halvåbne sumpområder og ferskvandsenge. Arten yngler fra England og Spanien i vest gennem Europa til det centrale Sibirien i øst. I Europa findes de største bestande i Hviderusland, Ukraine og Rusland (BirdLife International 2004). Nord og øst for Danmark yngler arten sjældent eller fåtalligt i de sydlige egne af Norge, Sverige og Finland samt almindeligt i De Baltiske Lande. Plettet rørvagtel er en udpræget trækfugl, der overvintrer i det østlige, sydlige og vestlige Afrika samt

i Indien. Et mindre antal overvintrer i det sydvestlige Europa og Nordafrika.

Mærknings- og genmeldingsdata

I Danmark er ringmærket 44 plettede rørvagtel, alle i perioden 1961-1996, og flest i 1963 med 15 fugle (fig. 2). Én fugl er mærket af Vildtbiologisk Station Kalø, resten af Zoologisk Museum. De ringmærkede fugle er fanget i Nakskov Indrefjord (24), på Amager (14), på Sjælland (4) og i Jylland (2). Plettet rørvagtel er primært fanget i andekøjer og i ruser til fangst af vadefugle og ænder; enkelte er fanget i spejlnet.

Ringmærkningen af plettet rørvagtel har resulteret i to genfund, svarende til en genmeldingsandel på 4,5%. Begge fugle blev mærket i september og kan derfor enten have været trækgæster eller danske ynglefugle. Der forligger ingen genfund i Danmark af fugle ringmærket i udlandet.

Træk og overvintring

Efterårstrækket kan begynde allerede i midten af juli. I august gør fuglene dog ophold for at gennemgå en fældning, hvor de ikke kan flyve i 2-3 uger (Cramp & Simmons 1980). Begge de to genfund drejer sig om fugle på direkte efterårstræk (fig. 1): En ungfugl, mærket 12. september 1963 på Vestamager, blev skudt 34 dage senere i Normandiet i Frankrig, 1.240 km fra

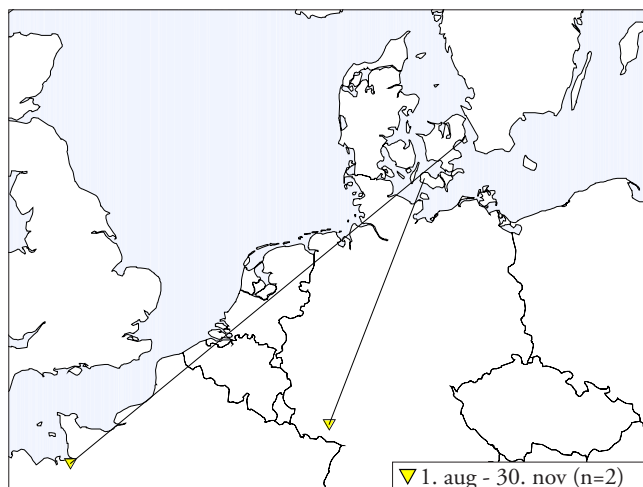

Fig. 1. Samtlige genfund af plettet rørvagtel ringmærket i Danmark (n=2). Linjer angiver direkte træk. All recoveries of spotted crane ringed in Denmark (n=2). Lines indicates direct migration.

Fakta Facts

Mærkninger <i>Birds ringed</i>	44
Genmeldinger <i>Recoveries</i>	
Antal genmeldinger <i>No. of recoveries</i>	2
-heraf uden for Danmark <i>Recovered abroad</i>	2 (100%)
Antal fugle <i>No. of individuals</i>	2
-heraf mærket som unger <i>Ringed as chicks</i>	0
Genmeldingsandel <i>Proportion recovered</i>	4,5%
Mærket i udlandet og genmeldt i Danmark <i>Ringed abroad and recovered in Denmark</i>	0
Ekstremer <i>Extremes</i>	
Højeste alder <i>Oldest bird</i>	ca. 4 mdr.
Længste afstand <i>Longest dist.</i>	Frankrig France 1.240 km

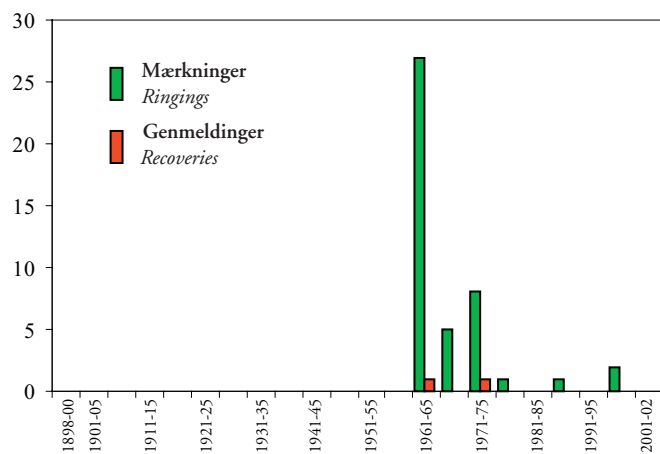

Fig. 2. Mærknings- og genmeldingsår for plettet rørvagtel ringmærket i Danmark. Ringing and recovery year of spotted crane ringed in Denmark.

mærkningsstedet. Den anden fugl, mærket 21. september 1972 i Nakskov Indrefjord, blev fundet død 10 dage senere i Pfalz i Tyskland, 642 km fra mærkningsstedet. De to fugle trak hhv. mod sydvest og sydsydvest. Fugle ringmærket i Holland, Tyskland, Polen og Schweiz trækker mod syd og sydvest med genfund i Italien, sydlige Frankrig og på Den Iberiske Halvø (Taylor & van Perlo 1998). I Nord- og Centraleuropa kulminerer trækket i september og oktober (Olsen

1992, Taylor & van Perlo 1998). Om foråret trækker plettet rørvagtel gennem Europa i marts og april, og når de nordlige ynglepladser sidst i april (Olsen 1992, Taylor & van Perlo 1998). Under forårstrækket er fugle, ringmærket i Italien og Østrig, genfundet i hhv. Tyskland og Letland senere på sæsonen (Cramp & Simmons 1980). Vor viden om plettet rørvagtels træk og overvintringsområder er således fortsat meget begrænset. Længstlevende ringmærkede fugl blev 7 år og 2 mdr. (Cramp & Simmons 1980).

English summary

The spotted crane is an infrequent breeding bird in Denmark, breeding in freshwater wetlands with shallow water and dense vegetation. The first spotted crane was ringed in 1961, with the highest number ringed in 1963 (15). Most of the birds were ringed in eastern Denmark, and only two in Jutland. The only two birds that have been recovered were ringed in September and could be either of Danish or foreign origin. Both birds were found during the same autumn as ringed: one was ringed on 12 September on Amager and shot 34 days later in France in Normandy (1,240 km SW); the other was ringed on 21 September at Lolland and found dead 10 days later in Germany (642 km SSW). No birds ringed abroad have been recovered in Denmark.